

ERKÉLYFÖLD

Politikai, társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hirlap.

Főmunkatárs:
TÓTH BALÁZS.Felelős szerkesztő:
BIRÓ LAJOSKiadó lap tulajdonosa:
IFJ. JANCÓSÓ MÓZES

Megjelenik hetenkint 2-szer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap az állam részét illető közlemények, Bíró Lajos főgimn. tanárhoz, előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes kiadó és lap tulajdonoshoz küldendők.

Hirdetmények díjsabaja szerint.
Apró hirdetések ára: Egy sor 5 fillér, vastagabb betűvel 10 fillér. Tíz sorig terjedő apróhirdetésnek ára 50 fillér, csakis előleges készpénz fizetés mellett.
Nyiltér sora 40 fillér.

Nemzeti küzdelem és a béke.

Kézdivásárhely, 1906. április 15.

(Ifj.) Az 1867. évben Magyarország hosszú idő után újból alkotmányos állammá lett. A megsanyargatott nemzet szívesen vette Deák Ferenc ki-egyeztetési terveit s a koronázás megtörténte és a hitlevél kiadása után örömmel fogadta el az 1867. XII. t. cikket, mint olyan alapot, amelyen haladva fokozatosan alkotmányos uton az önálló, független Magyarországot kiépítheti. A törvény meghozásával a nemzet nem adta föl a függetlenség utáni vágyat s abban a hitben élt, hogy ezt Ausztriához való viszonya dacára el is érheti. Az egymást föl-váltó kormányok kötelessége lett volna, hogy a nemzetnek ezt a vágyát fokozatosan, megrázkódtatások nélkül megvalósítsák. Sajnos azonban kormány férfaink között olyan politikusok, akik ezt meg tették volna, nem akadtak. Az 1867. XII. t. cikket olyanok tekintették, melyről előrelépni nem lehet. A nemzet lelkéből olvasni nem tudtak, gondolatát felfogni nem voltak képesek. Pedig eléggé megnyilatkozott az az országgyűlésen. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az az állandó panasza, hogy a képviselőház tanácskozásai meddő közjogi vitákban mérülnek ki. Ezek a közjogi viták a nemzet gondolatát fejezték ki, mely épen azokat kívánta legjobban, melyek leginkább hiányoztak.

Egyszerű természeti folyamat.

Igazi politikus, ki a jelenségeket megítélni s azokból a jövőre is következtetni tud, előre láthatja volna, hogy az időnként megnyilatkozó panaszok nem fognak sokáig szük mederben megmaradni, hanem amint nagyobb és nagyobb tért hódítanak, követeléseként erőteljesebben is meg fognak nyilatkozni.

A nemzetek is, gondolkodásuk is az idővel és a korrall fejlődik. Alkotmányos államokban ez a fejlődés a törvényekben tükröződik vissza. Elavult kor szellemének, a nép fejlődött akaratának meg nem felelő törvényeket ujaknak kell felváltaniok, vagy az összeütközés el nem kerülhet. Mert a nemzet fejlődését a törvények sem állíthatják meg. Örök törvények nincsenek.

Közjogi tekintetben ez a fejlődés nálunk be nem következett. Közjogi tekintetben — mondjuk — mert téves

azt hinni, mintha az 1867. XII. t. cikkben közösknek mondott ügyek a nemzetet csak hadügyi, pénzügyi, gazdasági tekintetben és a külügyi politika vezetésében érintik. Ezek a nemzet függetlenségére és önálló állami létére is nagy befolyással vannak. És a törvény megvalósítása, életbeléptése által ép ebben a tekintetben mutatkozik nem az előrehaladás — de a visszaféjlődés. Hiszen a hadsereget illetőleg a paritás semmi tekintetben sem nyilatkozik meg. Nincs olyan törvényes intézkedés, mely azt tüntetné föl, hogy a közös hadsereg két önálló, egymástól függetlenül élő alkotmányos állam hadserege volna. Külügyi képviselőtünkben a törvény akként hajtattott végre, hogy a külföld szemében Magyarország csak mint Ausztria tartománya szerepelt. Gazdasági önállóságunk pedig mindig Ausztria akaratán tört meg.

Nemesoda, milyen viszonyok mellett a nemzet függetlenségét, szabadságát és önállóságát látta veszélyeztetve s lassanként mindjobban megérlelődött benne az a tudat, hogy az 1867. XII. t. c. tulajdonképpen csak békét hozott, de a régi állapotokon, melyeknek megszüntetéseért annyi vért ontott, mit sem változtatott. A nemzet gondolatát legjobban fejezi ki az a mondás, hogy alkotmányunk csak papíron van, de tényleg fenn nem áll.

A nemzeti küzdelem szülő okát mi ebben látjuk. Mert a függetlenség óhajta, a szabadság vágya minden életre képes nemzetben meg van. Ezt sem eloltani, sem elfolytani, sem le verni, csak teljesíteni lehet.

Legutóbbi kormányaink nagy hibája, hogy a nemzet lelkéből olvasni nem tudtak. A parlamenti küzdelemben megnyilatkozó nemzeti akaratot csak egyesek meg gondolatlan türelmetlenségének nézték. Széll Kálmán az obstrukció kimerülését várta, majd ki nem elégit javaslatokkal akarta az akkor még csak nemzeti vágyat elaltatni. Elvakult erőszakosságában Tisza István sem tudott a nemzeti lelki világába belátni. A parlamenti obstrukciót mondva csinált szenvedélyek vakmerő játéknak nevezte, pedig az már akkor a nemzet akaratát volt. És ezt sem akkor, sem később, mikor izgalmas választási hadjáratok ezek ajkáról zúgott fel, meghallani nem tudta. Amazt „egyetlen egyszerű törvénysértéssel” akarta elnémitani, emezt lá-

zításnak és lázadásnak minősítette, melyért a felelősséget az ellenzékre akarta hárítani. Kormányzatának végső napjaiban is egyeseket vádolt azzal, hogy felizgatták a nemzetet. Nem volt igaza. A nemzet ítélete, melyet földözött, őt septe el, bizonyosságul annak, hogy a koalíció hirdette kívánalmak tényleg a nemzet lelkében élnek.

Ezeket a kívánalmakat, melyeket Széll Kálmán elaltatni, Tisza elfojtani nem tudott, Fejérváry le verni akarta. Le verni?! Hát lehet a nemzeti akaratot le verni?! Balgaság! A parlament feloszlatása, a törvényhatósági önkormányzat megszüntetése, a szabadsajtó, gyülekezési jog korlátozása mit sem használt. A nemzet ezeket a „rendszerabályokat” — joggal — az alkotmány elleni támadásoknak minősítette, melyek nem hogy gyengíteni tudták volna az eddigi ellenállást, de sőt megerősítették azt s valóságos nemzeti küzdelemmé fokozták.

Új korszaknak kellett elkövetkeznie.

A Fejérváry kormány hirtelen le-tűnt s ma már csak mint nyomasztó, gonosz álom képe él az emlékezetben. Nem maradt meg belőle semmi sem. Az ügyvivők eltűntek, a királyi biztosok, törvénytelen főispánok elpáro-logtak, a mindenre vállalkozó kisebb existenciák elmenekültek. A sötétség ártalmas férgjei elbujtak a világosság elől. Az abszolutizmust föl váltotta az alkotmányosság; a harcot — a nyugalom. Kimondhatatlan öröm mámorá fogta el a küzdő polgárok szívét, mert az alkotmányt ép azok hozták, kik együtt küzdöttek vele a nemzeti jogokért s a feltéve őrzött drága kincsért.

A beállott nyugalom azonban még nem a béke. Az új kormány a nemzeti jogok közül még semmit sem hozott. A nemzet pedig azokról soha nem mondott le és soha sem fog lemondani. Igaza volt Kossuth Ferencnek, mikor kimondta, hogy ha nemzeti követelések nélkül kötnének békét, a nemzet őket is elsöpörné. Mert a nemzet szívesen követi azokat, kik vágyait megérteti s azokért küzdeni is tudnak, de hamar odahagyja, ha erről a térről lelépnek. Tudjuk, hogy az új kormány ezt nem akarja. Nyiltan hirdeti, hogy csak átmenetileg és csak addig vállalkozott az ügyek vezetésére, míg előkészítetik az az alap, melyen a nemzet szélesebb körben is megnyilatkozhatik.

Ha ez az idő elérkezik, s ha az

Mai számunk a közbejött ünnepek miatt két oldal.

akkor kinevezett kormány a nemzeti követelések teljesítésének útjára lép, akkor elmondhatjuk, majd, hogy békét kötöttünk. Am, ha ez be nem következik, akkor a mai nyugalom nem béke, csak fegyverszünet.

Bizzunk a jobb jövőben!

POLITIKAI SZEMLE.

Az egész országban lázas sietséggel készülnek a képviselő választásra. Minden körletben erős a küzdelem a jelöltek személyei körül.

Sok jelöltet felülről küldenek a körlet nyakára, sokan meg önmagukat jelölik. Az egyik eljárás sem felel meg az igazi népképviselőt érvényesülésének.

Minden körletben a választó polgárokra kell bízni, hogy ők maguk közül válasszanak meg egy érdemes embert, aki arra multjánál fogva legméltóbb.

A törvénytelenül felosztatott országgyűlés volt székely képviselői ilyen irányban tanácskoztak is, s nagyon helyesnek tartanók, ha ők állást foglalnának s kimondanák, hogy székely földön csak idevaló, székelyföldön született egyének jelöltsége támogattassék a központból. Jelen választásoknál azonban kivételt kell tenni ezen elv alól, mert törvénytelenül vették el a volt képviselőktől a mandátumot, és meg kell mutatni az egész világnak, hogy a magyar nemzet hű harcosainak újból kezébe adja azt a fegyvert, melyet jogtalanul vett el tőlük a hatalom.

Vármegyénkben az egyes választó körletekben most folynak a jelölések.

Kézdivásárhely város polgársága nagy lelkesedéssel volt képviselőjét Dr. Ráth Endrét kiállította ki jelöltek. Megválasztása valószínűleg egyhangú lesz.

A kézdikerület régi képviselőjét Polónyi Gézát szerette volna megválasztani. Polónyi azonban nem fogadta el a jelölést és maga helyett fiát ajánlja. Nagy érdekek fűződnek Polónyi Dezső megválasztásához, így beszél minden választó, s ezért szóba sem jöhet más. Mi nagyon örvendünk a szép ígéreteknek, de most a törvényesség idejében nem tehetjük fel az igazságügyi Miniszterről, hogy azok beváltását személyekhez s épen fia megválasztásához kötné. Tudjuk jól, hogy neki most nagy a hatalma, de ő is tudja, hogy mily körülmények közt tartottunk ki mellette.

Ha körletére most gondolni akar, van miért gondoljon, van miért tegyen! A választó polgárok talán legnagyobb része egy más jelöltre is gondol, Páll István apátkanonokra: mindenki azt mondja: „szívől szeretjük“ legnagyobb érdeme neki van, legtöbbet ő tett a székelység érdekében, de most nagy ígéretek forognak kockán Reménység, reménység töltse be szívünket.

Bereckben több jelöltet emlegetnek, legnagyobb kilátása Bajkó Barabásnak van. Kovásznán a volt képviselővel dr. Zakariás Jánossal szemben Gróder fakereskedőt emlegetik. Az ilyefalvi körletben Brázay Kálmán volt képviselő van jelölve.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Hálaadó istenitisztetel. A róm. kath. templomban 1906. ápr. 19-én esütörtökön, d. e.

9 órakor ünnepélyes hálaadó istenitisztetel lesz a válság szerencsés megoldásának emlékére, melyre a hatóságokat, egyesületeket, tanintézeteket és a város közönségét tisztelettel meg hívja a plébánia hivatal. Somogyi Gusztáv házfőnök-lelkész.

— Szomorú gyász. Özv. Nagy Lajosnét, városunk tevékeny, asszonyát szomorú gyász érte. Az önfeláldozó anya-nusvót második napján reggel halva kapta, a külön szobában alvó 19 éves, Ella leányát. A leány önmaga oltotta ki viruló életét. Temetése f. hó 18-án délután 3 órakor történt meg, nagy részvét mellett.

— Egyházi közgyűlés. A kézdikővárosi r. kath. egyházközség f. évi április 22-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a főgimnázium épületében közgyűlést fog tartani, a melynek egyetlen tárgya a főgondnok választás lesz. A közgyűlésre a választó joggal bíró összes híveket ezen úton is meghívjuk. Kézdivásárhely, 1906. ápril hó 18-án. Az egyháztanács határozatából: Somogyi Gusztáv, plébános. Vajna Károly, jegyző.

— Erdő égés. Husvét másodnapján este Kézdikővár felé nagy erdő égés volt.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás

A Kézdiszentlélekre menő uton, az özv. Fülöp Józsiásné tulajdonát képező lakásból két utcai szoba, egy udvari szoba és szükséges hozzávalók f. év ápril 24-től kezdődőleg hasznosbérbe egy, esetleg több évre is kiadó. Bővebben értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal.

42. 1-3.

IFJ. JANCÓSÓ MÓZES

KÉZDIVÁSÁRHELYT a „Jancsó“-féle gyógytar mellett.

gőzerőze berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papir-, írószer- és könyvkereskedése

Könyvnyomdában

gyorsan, izléssel és a legolcsóbb árak mellett készítették el minden a könyvnyomdai szakmábavágó munkákat, u. m.:

irodalmi műveket, tudományos és irodalmi folyóiratokat, tankönyveket, heti és havi lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, gyászjelentéseket, körleveleket, üzleti könyveket, névjegyeket, meghívókat, falragaszokat, stb. stb.

Könyvkötészetemben

minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tiszszerte tartósabbakká válnak.

Nagy nyomtatványraktárban minden szükségeltető közszégi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok finom papíron nyomva állandóan nagy raktáron vannak.

Butorraktáramban

mindig készletben tartok: ebédlő és szalon berendezéseket, ruha-, mosdó-, éjjeli- és étszekerényeket már ványnyal és anélkül, garnitúrákat, sodrony betéteket, ágyakat, matracokat, hajlított és préselt ültető székeket, függönytartókat, gyermekkocsikat, stb. stb., melyeket szintén felügyeletelem alatt — kitűnő száraz anyagból — saját asztalos, esztergályos és faragó műhelyemben készíttetek, s azoknak úgy jószágáért mint tartósságáért teljes felelősséget vállalok.

Legolcsóbb bevasárlási forrás

Olcsó! Szép! Tartós! Meglepő!

Dívány- és garnitúrákból

Ifj. Jancsó Mózes

kárpitos és díszítő műhelyében

Kézdivásárhelyt.

Készíttetek saját felügyeletelem alatt: új ebédlő- és heverő-díványokat, garnitúrákat, matracokat, foteleket, díványpárnákat, stb. szóval minden e szakba vágó munkákat, ugyisint bármilyen rongálódott díványok, fotelek, stb. újratömését vagy behuzását olcsó és jutányos árak mellett teljesen újjá alakíttatják át.

